

Årsrapport

Jushjelpa i Midt-Norge

2015

Innhold

Innledning	1
Presentasjon av Jushjelpa i Midt-Norge	2
Historikk	2
Formål	2
Organisasjon	3
Saksbehandlere	3
Organisasjonens vedtaksorganer	4
Styremøter	4
Gruppeledermøter	4
Fellesmøter	4
Årsmøte	4
Arbeidsrutiner	5
Gruppene	5
Saksbehandlingen	5
Saksmottak	5
Hva bistår vi med?	6
Samarbeid med advokatfirma	6
Virksomheten i 2015	8
Daglig leder	8
Rettspolitisk leder	8
Styret per 31.12.2015	8
Saksbehandlere:	8
Driftsrute	9
Vårsemester	9
Sommeråpent	9
Høstsemester	10
Kurs	10
Interne kurs	10
Eksterne kurs	10
Samarbeidspartnere	10

Innholdsfortegnelse

Advokatsamarbeid	10
Bidragstyttere	11
Andre samarbeidspartnere	11
Utdrag fra saker som ble behandlet i 2015	13
Rettspolitiske prosjekter 2015	16
Viktigheten av rettspolitisk arbeid	16
Prosjekter i 2015	16
Øvrige mindre prosjekter	17
Oversikt antall saker siden 1991	19
Statistikk	21
Fordeling på de ulike rettsområder:	21
Statistikk klienter	22
Planer for 2016	27
Saksbehandling/saksmottak	27
Rettspolitiske prosjekter	28
Møter	29
Kurs	30
Faglig veiledning	30
Profilering	30
Sommeråpent	30
Økonomi	31
Budsjett 2015	31
Resultatregnskap 2015	32
Budsjett 2016	34
Firmainformasjon	35

Innledning

Denne rapporten gir en oversikt over Jushjelpe i Midt-Norges aktivitet og økonomiske situasjon i driftsåret 2015. Rapporten er ment for både internt og eksternt bruk.

Jeg vil benytte anledningen til å takke samtlige medarbeidere for en flott innsats gjennom året 2015. Deres bidrag er helt avgjørende for vår virksomhet.

Jushjelpe i Midt-Norge retter en stor takk til Justis- og beredskapsdepartementet, Trondheim kommune, Velferdstinget, Folkeuniversitetet i Trondheim, Stavanger kommune, Høgskolen i Sør-Trøndelag, NTNU, Sør-Trøndelag Fylkeskommune, Arild og Emilie Bachkes Fond og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) for deres økonomiske bidrag i 2015.

Til slutt rettes en takk til våre samarbeidspartnere for god støtte og hjelp.

Petter Raaness
Daglig leder
29. februar 2016

Presentasjon av Jushjelpa i Midt-Norge

Historikk

Jushjelpa i Midt-Norge, tidligere Student Jus hjelpa, hadde sitt første driftsår i 1991. Rettshjelpetiltaket ble igangsatt ved hjelp av Studentsamskipnaden etter initiativ fra jusstudentene. Den første tiden var det 5 jusstudenter som jobbet hos Student Jushjelpa, og det første året ble 28 saker behandlet. Tilbudet omfattet da kun byens studenter.

I løpet av de 24 årene Jushjelpa har vært i drift, har vi hatt en rivende utvikling på alle områder. Vi har fått stadig flere saker til behandling, og stadig flere saksbehandlere har blitt ansatt. I 1997 utvidet vi tilbudet til også å omfatte ikke-studenter. Jushjelpa i Midt-Norge yter nå gratis juridisk rådgivning til hele befolkningen, men med størst fokus på personer i Midt-Norge. En utvidelse har ytterligere vært med på å øke saksmengden.

I januar 2000 byttet vi navn til Jushjelpa i Midt-Norge.

Jushjelpa har byttet lokaler flere ganger, men er i dag å finne i Bispegata 9C, 7012 Trondheim. Lokalene tilhører Trondheim kommune.

Formål

Jushjelpas formål er tredelt.

- Å yte juridisk rådgivning til folk som ellers har problemer med å skaffe seg rettshjelp på andre måter. Jushjelpa har en sosial profil, og skal først og fremst gi hjelp til dem som trenger det mest.
- Å gjennom brosjyrer og annet materiell prøve å nå ut med informasjon til større grupper av befolkningen, blant annet for å virke forebyggende på sentrale rettsområder. På denne måten kan vi hjelpe enda flere.
- Å gi jusstudentene i Trondheim en mulighet til å praktisere sitt fag under utdannelsen. Det legges vekt på å ha en god intern opplæring, slik at våre medarbeidere skal kunne gi de rådsøkende god hjelp. Det er viktig for oss at våre klienter ikke skal stilles svakere fordi de ikke har anledning til å søke advokatbistand.

Organisasjon

Jushjelpa besto i 2015 av 20 viderekomne jusstudenter. Medarbeidere ansettes av daglig leder og styreleder. Ved ansettelsen legges det stor vekt på faglig kompetanse, personlig engasjement og egnethet.

Daglig leder er ansatt i en 100 % stilling. Nåværende daglig leder er utdannet jurist.

Medarbeiderne ansettes i en fast 50 % stilling. I tillegg til saksbehandling og klientmottak gjennomfører medarbeiderne også rettspolitiske prosjekter. Hver medarbeider må hvert semester delta på minst ett rettspolitisk prosjekt. Medarbeiderne mottar lønn for 60 % av tiden de arbeider med saksbehandling og har mottak. I tillegg til dette gir arbeid ved Jushjelpa fritak for 10 studiepoeng ved Universitetet i Oslo. Vilkåret for å få fritak for studiepoeng, er at medarbeideren jobber her i minimum 3 semester.

Jushjelpa har også ansatt en rettspolitisk leder.

Jushjelpas styre er sammensatt av fire av Jushjelpas medarbeidere, samt to eksterne medlem. Styret har en leder og to faste representanter med stemmerett. De eksterne styremedlem har også stemmerett. I 2015 har de eksterne vervene vært besatt av advokat/Partner Pål Christian Garlie. Tidligere daglig leder og advokatfullmektig Even Larsen har vært eksternt medlem f.o.m august 2015.

Saksbehandlere

I 2015 har antall saksbehandlere variert noe. Vårsemesteret hadde vi 19 saksbehandlere, og høstsemesteret hadde vi mellom 20 og 22 saksbehandlere på det meste. Som følge av at vi kom til å gå med et overskudd i vårt lønnsbudsjett i 2015 kunne vi ansatte én ekstra saksbehandler høsten 2015. Da noen saksbehandlere sluttet midt i semesteret valgte vi å ansette to ekstra saksbehandlere slik at man kunne starte opplæringen før normal tiltredelse i januar 2016.

Vilkåret for opptak hos oss er at man har fullført minst ett semester på 2. avdeling. Det forutsettes at nye ansatte setter seg grundig inn i medarbeiderinstruksen. Selve opplæringen gir våre medarbeidere en generell innføring og en gjennomgang av saksbehandlingsrutiner, klientbehandling og generell informasjon om Jushjelpa i Midt-Norge. Det blir også informert om taushetsplikt og viktigheten av datasikkerhet.

Vår erfaring er at man lærer best, gjennom praktisering og samarbeid med erfarne saksbehandlere. Vi legger derfor opp til at våre nye saksbehandlere skal jobbe opplæringsvakter sammen med en eller flere erfarne medarbeidere, men at de allerede fra starten får egne klienter å følge opp.

Medarbeiderne innehar sin stilling så lenge de vil, men gjennomsnittlig lengde på engasjementet er 5 semester, altså 2,5 år. Erfarne medarbeidere er en meget viktig ressurs for oss, og vi ønsker derfor å beholde medarbeiderne så lenge som mulig. Vi søker også å holde kontakten med tidligere medarbeidere, enten som kursholdere eller som kontaktpersoner ellers.

Organisasjonens vedtaksorganer

Styremøter

Styremøter avholdes ved behov og minst hver sjettede uke. Styreleder innkaller til styremøte. Vedtak fattes ved flertall. Ved lik stemmegivning er styreleders stemme utslagsgivende. Daglig leder er ikke styremedlem, men har møterett og forslagsrett.

Gruppeledermøter

Gruppeledermøter avholdes etter behov. Gjennom møtet får alle gruppelederne mulighet til å diskutere sine erfaringer i saksbehandlingen, og dermed mulighet til å endre rutiner og lignende i saksbehandlingen.

Fellesmøter

Fellesmøtene avholdes etter behov, ca. 2-3 ganger hvert semester. Disse møtene er obligatoriske for alle våre medarbeidere.

Årsmøte

Årsmøtet og halvårs møtet er Jushjelpas høyeste organ, og skal i henhold til vedtektene avholdes innen mars og august. Årsmøtets formål er å legge føringer for Jushjelpas videre drift. Videre er det årsmøtet som velger styresammensetningen. På årsmøtet skal årsrapporten fremlegges og godkjennes. På halvårs møtet skal en halvårlig økonomisk oversikt presenteres. Revidert budsjett skal òg legges frem og godkjennes.

Arbeidsrutiner

Gruppene

Siden januar 2011 har vi vært organisert i 5 faggrupper og hver gruppe har saksbehandling to dager i uken. Hver gruppe har en fast gruppeleder som har det overordnede ansvaret for saksbehandlingen, og 3-4 saksbehandlere under seg.

Inndelingen i faggrupper innebærer en spesialisering innen fagområdene, og en effektivisering av saksbehandlingen. I tillegg sikres kontinuiteten i saksbehandlingen fra uke til uke. Etter hvert semester gis medarbeiderne mulighet til å skifte gruppe, men de fleste ønsker å fortsette på den gruppen de er, da de ønsker å få en slik spesialisert kompetanse.

Fagfordeling mellom gruppene var i 2015 slik:

- Husleiegruppa: Husleie- og boligrett
- Forvaltningsgruppa: Straffegjennomføring, generell forvaltningsrett, utlendingsrett, trygd- og pensjonsrett, sosial- og helse rett, gjeldsrett
- Arv- og familiegruppa: Arverett, ekteskap/samboer, barnerett, odelsrett
- Arbeidsrettsgruppa: Arbeidsrett, fast eiendom/tingsrett
- Kontraktsrettsgruppa: Erstatning, avtalerett, kjøp/salg, forbrukerkjøp, generell kontraktsrett, forsikring

Saksbehandlingen

Hver gruppe har en gruppeleder som har ansvar for at gruppens oppgaver blir gjennomført. Gruppeleder skal være en viderekommen student som har jobbet hos Jushjelpa i Midt-Norge i minimum 2 semester. Gruppeleder delegerer saker til gruppens medlemmer, og har kontroll over at våre brukere får svar på sine spørsmål. Hver saksbehandler forbereder sine saker som blir gjennomgått av gruppa i plenum, der gruppeleder har siste ord ved eventuell uenighet. Tema for gjennomgang er faglig innhold, valg av strategi og språk. Dette må godkjennes før svaret sendes ut til klient.

Jushjelpa i Midt-Norge skal i utgangspunktet gi klienten tilbakemelding på henvendelsen innen 5 -10 virkedager etter at henvendelsen ble registrert. I perioder med stor sakspågang er dette ikke mulig. Saksbehandlingstiden kan også bli noe utvidet i eksamensperiodene i desember og mai.

Saksmottak

Vi avholder saksmottak i våre egne lokaler alle hverdager mellom kl. 0900-1500. I tillegg holder Jushjelpa i Midt-Norge en del eksterne mottak, ofte i forbindelse med foredrag. I 2015

ble det holdt mottak ved blant annet voksenopplæringen i Trondheim kommune, Levanger kommune og Oppdal kommune, Frelsesarmeen, ulike innvandrerforeninger, Røde Kors og ved NTNU.

Vi tar imot nye henvendelser per oppmøte, telefon, e-post og gjennom nettsiden vår. Faglige spørsmål blir aldri besvart under saksmottaket. Sakens faktum/spørsmål blir notert i programmet vi bruker i saksbehandlingen, og saken blir ført videre til den riktige faggruppen, som behandler saken videre.

Hva bistår vi med?

Jushjelpa i Midt-Norge bistår klienter med rådgivning og informasjon. I tillegg representerer vi overfor motpart utenfor rettergang, både muntlig og skriftlig. Vi deltar også i forhandlingsmøter med motpart. Dette gjelder særlig i arbeidsrettssaker og i husleiesaker, men også på andre rettsområder vil forhandlingsmøter på et tidlig tidspunkt være med på å løse konflikten på et lavest mulig nivå.

I tillegg til dette, representerer vi også i Forliksrådet, Husleietvistutvalget og offentlig klageetater. Ettersom vi blant annet representerer hele Midt-Norge har vi ved flere anledninger vært i forliksråd utenfor Trondheim, blant annet Skaun, Frosta, Rissa og Stjørdal. Jushjelpa har også representert klienter i rettsmøter for Tingretten, der vi har vært i Sør-Trøndelag tingrett, Brønnøy tingrett, Gjøvik tingrett, Nordre Vestfold tingrett, Inntrøndelag tingrett og Nord-Troms tingrett. Vi har også bistått flere klienter med personlig oppmøte i nemndsmøter i Utlendingsnemnda.

Samarbeid med advokatfirma

På årsmøtet i 2001 ble det vedtatt at Jushjelpa skulle igangsette samarbeid med ulike advokatfirma i Trondheim.

Bakgrunnen for et slikt samarbeid er at vi av ulike årsaker sender flere saker videre til advokat i løpet av et år. Det har vært reist flere innvendinger mot dette prosjektet. Først og fremst har man fryktet for Jushjelpa i Midt-Norges uavhengighet. På grunn av dette ble det tidlig lagt inn som en premiss at dersom man skulle inngå avtale med advokatkontorer, måtte det være med flere, slik at Jushjelpa ikke blir identifisert med ett enkelt advokatkontor. Målet er å til enhver tid ha et samarbeid med ca. 4 advokatfirma.

Det viktigste argumentet for et slikt samarbeid er å redusere kostnadene ved advokatbistand for våre klienter, sikre vår saksbehandling og ikke minst at det styrker vår faglige kompetanse.

I løpet av høsten 2002 startet vi samarbeid med 2 firmaer, og en standardavtale for advokatsamarbeid ble utformet, "avtale 1". I avtalen understrekes Jushjelpas uavhengighet, og at vi på ingen måte binder oss til å overføre saker til de aktuelle firmaene. Firmaene binder seg til telefonsupport, kurs, samt å gi klienter som overføres 1 time gratis vurdering av saken.

I løpet av 2005 viste det seg et behov for å ha en avtaletype som er mindre bindende for advokaten. Dette førte til utarbeidelse av enda en type avtale, "avtale 2", som kun gir oss mulighet til en faglig hjelp i enkeltsaker.

I 2015 gjennomgikk Jushjelpa i Midt-Norge våre samarbeidsavtaler på nytt. Det ble underskrevet nye og oppdaterte avtaler med flere av våre samarbeidspartnere. I likhet med tidligere ble vår uavhengighet understreket. Til forskjell fra den tidligere avtalen («avtale 2») tilbyr advokatkontoret nå 30 minutter gratis og uforpliktende gjennomgang av klientens sak, samt opptil to timer rådgivning på telefon i uken for våre saksbehandlere.

I tillegg til avtalene har Jushjelpa Midt-Norge utarbeidet interne retningslinjer for overføring av saker til advokat.

Jushjelpa og våre klienter har stor nytte av at vi kan innhente ekstern ekspertise i vanskelige juridiske spørsmål.

Virksomheten i 2015

Daglig leder

Even Gulbrand Larsen (-31.7.15)

Petter Raaness (1.8.15-)

Rettspolitisk leder

Vår- og høstsemester: Ingeborg Dyb Skjelvik

Styret per 31.12.2015

Ingeborg Dyb Skjelvik, styrets leder

Malin Lyng Johansen, styremedlem

Marit Gjersvold, styremedlem

Pål Christian Garlie, eksternt medlem

Even Gulbrand Larsen, eksternt medlem

Marianne Fjell Søberg, varamedlem

Saksbehandlere:

Martin Ølstadløyken
Petter Raaness
Pia Silderen
Marit Gjersvold
Martin Johansson
Silje Andreassen
Marianne Søberg
Marita Gran Hanssen
Erlend Pedersen
Stine Lunheim
Hanne Ree Ugland
Thomas Hoff Myhr
Kine Bergmann

Ola Ellingsen Westvig
Kathrine Ihle Arnesen
Mohsen Dawarsarei
Annette Reinsberg
Erik Eggen Hov
Nina Bergan Aabø
Ingeborg Dyb Skjelvik
Malin Lynghaug Johansen
Andreas Berg
Christina Ramsøy
Simen Gjestvang Wedum
Andreas Bach Thorgaard
Trine Hammervold
Mia Melkstavik
Silje Haagensen
Tora Sivertsen

Driftsrute

Vårsemester

Utenom én uke stengt (påske) hadde vi normal drift dette halvåret, fra uke 2 til uke 20. I mai var driften noe redusert på grunn av eksamensavvikling. I uke 21 og 22 var det likevel to medarbeidere på jobb daglig, slik at mottak gikk som vanlig. Dette gjorde at de som jobbet sommeren fikk en grei start.

Sommeråpent

Også i 2015 hadde vi mulighet til å holde åpent gjennom sommeren. Fire av medarbeiderne hadde 100 % stilling gjennom sommeren, ukene 23-34, med 5 uker stengt i juli. Til sammenligning med 2014 medfører dette at vi hadde én uke mindre sommeråpent i 2015. Grunnlaget for dette skyldtes at vi måtte spare lønnskostnader. Saksmottak ble gjennomført som vanlig i våre lokaler, samt mottak ved Trondheim fengsel etter behov.

Daværende daglig leder, Even Gulbrand Larsen, brukte august måned på opplæring av undertegnede.

Jushjelpa i Midt-Norge vil forsøke å legge til rette for sommeråpent også i 2016. De siste årene med sommeråpent har vist at behovet for rettshjelp i Trondheimsregionen også eksisterer i sommermånedene. I tillegg har vi fått veldig gode tilbakemeldinger fra medarbeiderne som har jobbet på Jushjelpa om sommeren. Sommerjobbingen gir de en mulighet til å ta større ansvar, jobbe mer selvstendig med spesielle fagtyper, og ha kontroll over sin egen portefølje med saker. Erfaring har vist at de medarbeiderne som har jobbet på sommeren har fått spesielt godt faglig utbytte av arbeidet.

Høstsemester

Ordinær drift startet igjen i uke 35 og varte til og med uke 50.

Kurs

Interne kurs

Det er avholdt ulike interne kurs gjennom hele 2015 i samarbeid med våre samarbeidspartnere. Fokus har vært prosessuelle spørsmål i forbindelse med representasjon i forliksråd, husleietvistutvalg og tingretten, samt kurs i forhandlingsteknikker. Våre samarbeidspartnere har vært tilgjengelig på telefon og e-post dersom våre saksbehandlere skulle ha særskilte problemstillinger som det var et behov for å få rådgivning om.

Eksterne kurs

Det ble ikke gjennomført felles eksterne kurs for medarbeiderne i 2015. Noen medarbeidere deltok på kurs i arbeidsrett i regi av Arntzen de Besche Advokatfirma i Trondheim.

Samarbeidspartnere

Advokatsamarbeid

I 2015 hadde Jushjelpa avtale med følgende advokater/advokatkontor:

- Advokatfirmaet Pretor
- Advokatfirmaet Strand
- Advokatfirmaet Stammæs/Engelsen

- Advokatfirmaet Kyllingstad Kleveland
- Visma Advokater

Samarbeidet innebærer at advokatene bidrar med sin kompetanse i kompliserte saker. Dersom saken viser seg å være for komplisert for tiltaket, så kan saken ved enighet fra klienten overføres til et av kontorene. Saksbehandlere ved Jushjelpe kan også ringe og sende e-post til samarbeidsadvokater for hjelp ved vanskelige juridiske problemstillinger.

I tillegg til dette forplikter de forskjellige kontorene seg til å holde foredrag for Jushjelpe.

Bidragstyttere

For å opprettholde sin virksomhet er Jushjelpe helt avhengig av økonomisk støtte. Følgende bidragstyttere gjorde vårt arbeid i 2015 mulig:

- Justis- og beredskapsdepartementet
- Trondheim kommune
- Stavanger kommune
- Sør-Trøndelag Fylkeskommune
- Velferdstinget
- Folkeuniversitet i Trondheim
- Arild & Emilie Bachkes Fond
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)
- Norges teknisk-naturvitenskapelig universitet – NTNU
- Høgskolen i Sør-Trøndelag

Andre samarbeidspartnere

I løpet av 2015 har Jushjelpe forsøkt å knytte til seg relevante samarbeidspartnere, samtidig som vi har forsøkt å opprettholde allerede samarbeid. Vi har i 2015 hatt samarbeid med følgende:

- IMDi
- Husleietvistutvalget
- Voksenopplæringen Trondheim kommune
- Trondheimsregionen
- Dialogsenteret
- SEIF – Selvhjelp for innvandrere og flyktninger
- Studentrettshjelpstiltakene
- Gatejuristen

- Johannes Læringscenter i Stavanger kommune
- Heidrunssenteret
- Røde Kors
- Opal – Barne- og familietjenesten Omsorgsenheten
- Polsk forening i Trondheim
- Ulike innvandrereforeninger i Trondheim
- INNsats

Utdrag fra saker som ble behandlet i 2015

- En mann med polsk statsborgerskap arbeidet som snekker i Trondheim. Han ble henvist til Jushjelpa fra Arbeidstilsynet da han hadde utestående lønn og feriepenger på over kr 50 000 fra sin arbeidsgiver i Norge. Jushjelpa sendte konkursvarsel til arbeidsgiver. Arbeidsgiver utbetalte pengene før det ble sendt inn begjæring til tingretten.
- En pensjonist hadde fått et stort erstatningskrav fra sin utleier grunnet påståtte skader på laminatgulvet i leieobjektet. Etter at han kontaktet Jushjelpa ble det forsøkt å komme til en minnelig løsning med utleier, men klage til Husleietvistutvalget ble sendt fra utleiers side. Jushjelpa bistod med skriving av tilsvar og alt annet i prosessen med saken i HTU. Pensjonisten ble frikjent fra erstatningskravet etter vedtak fra HTU.
- En kvinne som arbeidet som vasker i Trondheimsområdet tok kontakt med Jushjelpa da hun ikke hadde fått utbetalt lønn fra arbeidsgiver. Hun hadde et utestående krav på over kr 50 000. Jushjelpa sendte inn en forliksklage, og partene inngikk forlik i møtet i forliksrådet.
- En mann tok kontakt med Jushjelpa da han hadde fått avslag på sin søknad om offentlig stønad til motorkjøretøy. Klienten hadde ikke mulighet til å benytte seg av offentlige transportmidler på grunn av psykisk og fysisk helse. Jushjelpa klaget på vedtaket fra NAV, og fremhevd hans psykiske og fysiske lidelser som var dokumentert i legeerklæring. Etter at Jushjelpa klagde ble vedtaket endret og klienten fikk innvilget støtte til motorkjøretøy.
- En ung enslig kvinne tok kontakt med Jushjelpa med spørsmål om barnefordeling og stønad. Jushjelpa sendte henne et utfyllende svar om hvilke rettigheter og plikter hun hadde.
- Jushjelpa ble i 2015 kontaktet av flere personer som ikke mottok barnebidrag. I en av sakene trenerte NAV saken i stor grad, Jushjelpa kontaktet derfor NAV med spørsmål om prosessen i saken. NAV satte som følge av Jushjelpas kontakt i gang prosess med å få utlegg hos bidragspliktig. I en annen sak var barnebidraget satt feil. Jushjelpa klaget og klienten fikk medhold.
- To kvinner tok kontakt med Jushjelpa etter å ha blitt usaklig oppsagt. De hadde heller ikke mottatt lønn fra arbeidsgiver de siste månedene. Kravet var på til sammen over kr 70 000. Jushjelpa sendte inn en konkursbegjæring, og det utestående beløpet ble utbetalt.

- Jushjelpa ble kontaktet av en kvinne som hadde fått skjønnsfastsatt sin inntekt av NAV i en barnebidragssak hvor hun var bidragsmottaker. Kvinnen mente at skjønnsfastsettelsen var for høy på grunn av hennes faktiske inntekter. Jushjelpa innhentet relevant dokumentasjon i saken og konkluderte med at skjønnsfastsettelsen av hennes inntekt var for høy. Vedtaket ble påklaget av Jushjelpa noe som medførte at NAV endret skjønnsfastsettelsen. Hennes inntekt ble derfor satt ned til et realistisk nivå ut i fra klientens inntektsevner.
- En mann tok kontakt med Jushjelpa etter å ha fått avslag fra NAV Lønnsgaranti. De anførte at kravet ikke var tilstrekkelig sannsynliggjort, og støttet seg på forklaringen til arbeidsgiver om at beløpet var utbetalt kontant. Jushjelpa utarbeidet en klage, og vedtaket ble omgjort. Klienten fikk utbetalt i overkant av kr 30 000.
- I 2015 har Jushjelpa blitt kontaktet av flere personer som har ønsket familieinnvandring med ektefelle, samboer, barn m.fl. I flere av sakene har Jushjelpa gitt rådgivning forut en søknad slik at klientene får nødvendig informasjon om rettigheter og plikter. Videre har Jushjelpa ved flere anledninger klaget på avslag fra UDI/UNE i saker om familiegjenforening.
- En student tok kontakt med Jushjelpa da han hadde innbetalt et irregulært depositum som ikke utleier tilbakebetalte ved leieforholdets opphør. Det ble sendt klage til HTU med krav om tilbakebetaling av irregulært depositum. Utleier mente å ha krav på skyldig leie samt erstatning. Vi fikk fullt medhold i HTU. Til tross for vedtaket fra HTU betalte utleier ikke tilbake depositumet, det ble dermed sendt begjæring om utlegg til namsmannen. I vedtak fra namsmannen ble studenten tilkjent lønnstrekk fra utleier på hele kravet.
- En kvinne tok kontakt med Jushjelpa etter å ha blitt sagt opp. Hun hadde vært sykmeldt en stund på grunn av graviditet. Jushjelpa tok kontakt med arbeidsgiver og argumenterte for at det var en usaklig oppsigelse, ba om begrunnelse og dokumentasjon for påstanden. Jushjelpa deltok i et forhandlingsmøte med arbeidsgiver og advokat. Kvinnen fikk jobben tilbake.
- En mann som hadde tiltaksplass gjennom NAV tok kontakt med Jushjelpa etter å ha blitt sagt opp uten oppsigelsestid. Jushjelpa tok kontakt med arbeidsgiver, og deltok på forhandlingsmøte med arbeidsgiver og advokat. Mannen fikk forlenget oppsigelsestid med lønn, uten arbeidsplikt i perioden.
- En kvinne tok kontakt med Jushjelpa etter å ha blitt pålagt å dekke 50% av kostnaden ved utbedring av en vannledning. Den andre sameieren av vannledningen var en stor offentlig aktør. Jushjelpa tok kontakt med motpart, og fremmet krav om en mer rimelig fordeling av kostnaden. Vi fikk medhold i dette, og partene ble enige om den 80/20 fordeling.

- En eldre kvinne tok kontakt med Jushjelpa med spørsmål om sin råderett over uskiftet bo. Jushjelpa sendte henne utfyllende informasjon om hennes rådighet og begrensninger i uskifteboet.
- En mann fra Sudan tok kontakt med Jushjelpa i forbindelse med et forhåndsvarsel om tilbakekall av flyktningsstatus og oppholdstillatelse på grunn av uriktige opplysninger i forbindelse med hans identitet. Jushjelpa sendte en uttalelse i saken til Politiet da det forelå opplysninger om søkerens hjemland og håndtering av identitetsdokumenter fra Landinfo som tilsa at tilbakekall ikke kunne gjennomføres. Forhåndsvarselet ble trukket tilbake og klienten beholdt sin flyktningsstatus og oppholdstillatelse.
- En innsatt ved et fengsel i Norge tok kontakt med Jushjelpa på grunn av et vedtak om overføring til Norgerhaven (soning i Nederland), han var allerede flyttet til Ullersmo fengsel for å vente på utsendelse til Nederland. På grunn av helsemessige årsaker mente klienten at en overføring ikke var heldig. Jushjelpa klaget på at klienten skulle overføres til Norgerhaven svært kort tid før utsendelse ble iverksatt. Vedtaket ble omgjort av Kriminalomsorgen slik at klienten ble overført til et fengsel i Norge.
- En mann tok kontakt med Jushjelpa i forbindelse med at bruktbilen han hadde kjøpt av en privatperson fikk motorhavari ca én uke etter kjøpet. Jushjelpa bisto mannen med å sende krav om heving av avtalen. Saken ble senere med bistand av Jushjelpa klaget inn til Forlikrådet. Mannen fikk medhold i en heving av avtalen med selger.
- En kvinne kontaktet Jushjelpa fordi hun hadde fått varsel om utlegg fra et selskap som hun tidligere hadde hatt en avtale med. Avtalen var derimot sagt opp i 2012. Klienten mottok i 2014 en ny forsendelse fra selskapet, men denne ble returnert umiddelbart. Gjennom 2014 mottok hun faktura og inkassovarsel, klienten bestred at det forelå avtale og at den uansett ble sagt opp i 2012. I slutten av 2015 mottar klienten varsel om at selskapet ønsker å ta saken til namsmannen. Jushjelpa bisto klienten med å skrive et brev til selskapet. Alle krav mot kvinnen ble slettet.

Rettspolitiske prosjekter 2015

Viktigheten av rettspolitisk arbeid

Jushjelpe i Midt-Norge er av den oppfatning at flere vil kunne forutberegne sin rettsstilling ved at vi opplyser utsatte/ressurssvake grupper om deres rettigheter. Formålet med vårt rettspolitiske arbeid er å bedre rettstilstanden for våre klientgrupper, samt opplyse om deres rettigheter og plikter. Ved å oppsøke ulike klientgrupper med juridisk informasjon mener vi at vi gjør en viktig jobb for å bedre rettssikkerheten. I vårt arbeid med oppsøkende virksomhet i for eksempel innvandrergupper mener vi at vi bidrar med å heve deres kunnskap om rettigheter i Norge, men også hjelper dem å integreres i det norske samfunnet. Jushjelpe forsøker hele tiden å ha en aktiv profil gjennom foredrag og ved å utgi rettighetsinformasjon. Vi opplever at rettighetsinformasjon er en svært effektiv form for rettshjelp, ved at vi kan arbeide forebyggende og nå ut til mange på samme tid.

Jushjelpe i Midt-Norges definisjon på rettspolitikk er ikke den «rette» definisjonen på rettspolitikk. Jushjelpe sitt rettspolitiske arbeid er i all hovedsak basert på å gi utsatte grupper i samfunnet informasjon om sine rettigheter og plikter for å bedre kunne ivareta sine rettslige interesser - rettighetsinformasjon. Jushjelpe mener at vi derfor bidrar til å avlaste det ordinære rettshjelpstilbudet. Dersom vi når ut med informasjon til utsatte grupper kan det potensielt spare blant annet staten for prosessuelle kostnader. Dette blant annet ved at befolkningen unngår rettslig sett klart uholdbare klager til det offentlige vedrørende trykderettigheter o.l.

Prosjekter i 2015

Jushjelpe i Midt-Norge mottok også i 2015 prosjekttilskudd fra IMDi. Tilskuddet ble blant annet brukt til videreutvikling av håndboken, «Juridisk håndbok for innvandrere i Norge». Håndboken er et oppslagsverk innenfor temaene: arbeidsrett, husleie, forbrukerkjøp, kjøpsrett, utlendingsrett, gjeld, arverett og fri rettshjelp. 2. utgave ble utgitt i 2013. Boken er oversatt til engelsk og polsk. I tillegg til bokform er også boken publisert i pdf på våre nettsider. Dette for å gi flere muligheten til å benytte seg av boken. I 2015 ble boken ferdig oversatt til fransk og er nå tilgjengelig på våre nettsider. Den franske versjonen håper vi å få trykket i bokform i 2016.

I 2014 begynte vi å samarbeide med Dialogsenteret i Trondheim kommune. Flerkulturell Informasjon og Dialogsenter i Trondheim (FIDS) er et senter som er opprettet for å styrke

kommunens integreringsarbeid, og skal være en møteplass for kontakt og dialog mellom innvandrere, flyktninger, myndigheter og majoritetsbefolkningen. Samarbeidet ble videreført i 2015. Også i 2015 avholdte vi kurset som vi har kalt «Train the trainers». Deltakere som ble invitert er ledere av ulike innvandrereforeninger, og tema for kurset var rettigheter og plikter i arbeidslivet. Tanken bak kurset er at vi skal øke deltakernes kunnskap, slik at de kan gi denne videre til sine medlemmer. Vi har fått meget gode tilbakemeldinger fra både deltakere og Dialogsenteret. Kurset vil bli gjennomført igjen i 2016. Kurset ble gjennomført to ganger i løpet av 2015.

I tillegg til «Train the trainers» holdt vi også foredrag på Dialogsenteret gjennom deres kurs i lokalkunnskap. Det ble her holdt foredrag i juridiske tema som ekteskap, barn og foreldre, utlendingsrett og enkel avtalerett og inkasso.

I 2015 ble det også holdt foredrag ved voksenopplæringen i Trondheim kommune, Levanger kommune og Oppdal kommune. Foredraget som ble holdt heter «Innføring i norsk rett» og har blitt godt mottatt fra voksenopplæringen. Foredraget ble også holdt på Røde Kors i Trondheim for nyankomne flyktninger. I tillegg har vi holdt foredrag for polsk forening hvor vi ga informasjon om rettigheter etter folketrygdlovens bestemmelser samt rettigheter ved permittering.

Det ble i 2015 produsert noe rettighetsinformasjon i form av brosjyrer. To av våre ansatte lagde en informasjonsbrosjyre som kort gir en innføring i minimumsrettigheter til arbeidsinnvandrere. Brosjyren gir også informasjon til øvrige besøkende i landet, og kom som et naturlig ledd etter våre undersøkelser i samarbeidet med Gatejuristen i 2014. Blant annet opplyses det kort om arbeidskontrakter, helserettigheter og botiltak. Brosjyren ble oversatt til engelsk og polsk. Brosjyrene er trykket opp på norsk, engelsk og polsk. Vi har allerede delt ut et stort antall brosjyrer i vår oppsøkende virksomhet.

Håndboken for studenter med navnet «Studentvett – dette burde du vite» ble ferdigstilt og trykket opp i bok eksemplarer. Boken inneholder juridiske temaer som vi mener er viktige for studenter å ha kunnskap om. Dette er: arbeidsrett (rettigheter som deltidsansatt), husleierett, studentrett (rettigheter ved klage på eksamen osv.). Vi har i vår saksbehandling også mottatt spørsmål om rettigheter ved svangerskap mens man studerer, vi har derfor inkludert god informasjon om dette tema i håndboken.

Øvrige mindre prosjekter

Våre ansatte ønsket å gi rettighetsinformasjon til kvinnelige rusmisbrukere i Trondheim, da dette er en særskilt gruppe som har mindre fokus i samfunnet. På bakgrunn av dette ble Heidrunsenteret i Trondheim kommune kontaktet for et eventuelt samarbeid. Dette resulterte

i et møte med rusmisbrukerne hvor det ble gitt informasjon om trygderettigheter, boligrettigheter og tvangstiltak overfor rusmisbrukere.

På grunn av den store flyktningsstrømmen har Jushjelpe ønsket å bidra med rettighetsinformasjon for denne gruppen. Trondheim kommune hadde som en følge av flyktningsstrømmen vedtatt at det skulle bosettes flere enslige mindreårige flyktninger. Jushjelpe kontaktet derfor Opal i Trondheim kommune for å forhøre om det var mulig å bidra i deres arbeid. Dette har resultert i at Jushjelpe har gitt informasjon til enslige mindreårige om rettigheter, begrensinger og plikter i forbindelse med søknader om familieinnvandring. Prosjektet har vært svært vellykket og skal videreføres i 2016, samt utvikles til et boligrettskurs.

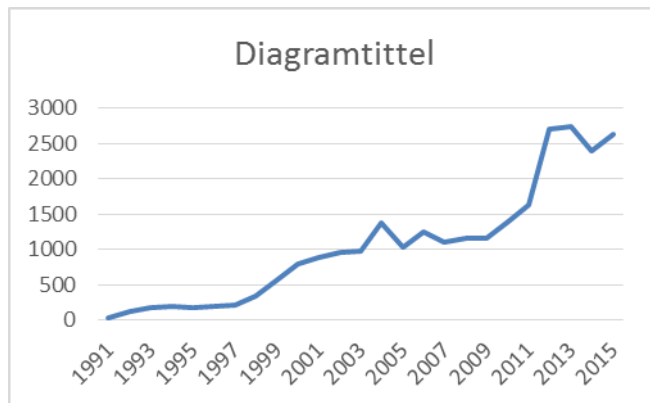
Jushjelpe har også holdt foredrag for familier til arbeidsinnvandrere for å bidra til økt trivsel i det norske samfunn. Vi er av den oppfatning at man trives bedre i et samfunn hvor man får informasjon om hvordan Norge som rettsstat faktisk fungerer. Det ble gitt informasjon som er særlig relevant for familiene. Blant annet informasjon om ekteskapsrett, besøksvisum, barnerett og barnevernsrett samt ytelser fra folketrygden.

Sammen med de andre studentrettshjelpstiltakene driver vi nettstedet www.gratisrettshjelp.no. Dette er en samleside for tiltakene der vi har samlet mange juridiske artikler og brosjyrer om rettsområdene vi arbeider med. Nettsiden linker direkte til våre hjemmesider slik at vi er tilgjengelige for de som har et behov for gratis juridisk bistand.

Oversikt antall saker siden 1991

1991	28
1992	124
1993	175
1994	195
1995	184
1996	201
1997	214
1998	336
1999	555
2000	803
2001	894
2002	956
2003	969
2004	1380
2005	1036
2006	1251
2007	1104
2008	1151
2009	1159
2010	1403
2011	1630
2012	2701
2013	2734
2014	2401
2015	2636

Antall henvendelser

Jushjelpa i Midt-Norge hadde den største økningen av antall saker i 2012 på 2701 saker. I 2013 gikk antall saker ytterligere litt opp. I 2014 gikk antallet noe ned fra 2013. I 2015 har antall saker igjen gått opp tilnærmet hva som var i 2013. Dette viser at vi nærmer oss vårt mål som er å behandle 3000-3500 enkeltsaker per år.

I likhet med 2014 hadde vi 5 uker stengt sommeren i 2015.

Statistikk

Fordeling på de ulike rettsområder:

Sakstype	Antall	%
Annet		
Arbeidsrett	428	16 %
Arverett	262	10 %
Husleierett	595	23 %
Avtalerett/kjøp/salg	310	12 %
Barn og foreldre	101	4 %
Ekteskap	96	4 %
Erstatningsrett	87	3 %
Fast		
eiendom/tingsrett	177	7 %
Fengselsrett	13	0 %
Forvaltningsrett	92	4 %
Gjeldsrett	84	3 %
Samboerforhold	88	3 %
Skatt- og avgiftsrett	8	0 %
Sosial- og helserett	56	2 %
Straffe- og politirett	43	2 %
Trygd- og pensjonsett	59	2 %
Utlendingsrett	137	5 %
SUM	2636	100 %

Statistikk klienter**Kjønn**

Mann	46 %
Kvinne	53 %
Annet	1 %
Ubesvart	0 %
Totalt	100 %

Alder

<18	1 %
19-30	35 %
31-40	23 %
41-50	16 %
51-60	14 %
61-67	6 %
68>	5 %
Ubesvart	0 %
Totalt	100 %

Sivilstatus

Gift	23 %
Enslig	40 %
Separeert	11 %
Enke/-mann	3 %
Samboende	23 %
Ubesvart	0 %
Totalt	100 %

Yrke	
Arbeidsledig	9 %
Trygdet	12 %
Student	20 %
Arbeid i hjemmet	1 %
Selvstendig næringsdrivende	4 %
Primærnæring	0 %
Heltid	36 %
Deltid	9 %
Pensjonist	6 %
Annet	2 %
Ubesvart	1 %
Totalt	100 %
Utdannelse	
Grunnskole	8 %
Videregående	23 %
Yrkesfaglig	18 %
Høgskole/universitet	47 %
Annet	3 %
Ubesvart	1 %
Totalt	100 %
Hvordan hørt om Jushjelpa?	
Venner/bekjente	38 %
Mediaomtale	19 %
Internett	18 %
Telefonkatalog	0 %
Plakat/brosjyre	2 %
Offentlig kontor	14 %

Info ved studiested	3 %
Krisesenter	0 %
Annet	6 %
Ubesvart	0 %
Totalt	100 %

Kontaktet via

Telefon	36 %
Brev/fax	1 %
E-post/nettbasert mottak	40 %
Fremmøte på vårt kontor	15 %
JH oppsøkende virksomhet	2 %
Ubesvart	6 %
Totalt	100 %

Har klient kontaktet advokat?

Ja	10 %
Nei	88 %
Annet	1 %
Ubesvart	1 %
Totalt	100 %

Vært i kontakt med Jushjelpa tidligere?

Ja	16 %
Nei	83 %
Ubesvart	1 %
Totalt	100 %

Gjort om Jushjelpa ikke fantes

Kontaktet advokat	32 %
-------------------	------

Offentlig kontor	15 %
Gjort det selv	12 %
Ingenting/vet ikke	36 %
Annet	4 %
Ubesvart	1 %
Totalt	100 %

Inntekt klient

0-100.000	21 %
101.000-246.000	26 %
247.000-300.000	13 %
301.000-400.000	19 %
Mer enn 400.000	20 %
Ubesvart	1 %
Totalt	100 %

Gjeld klient

0-100.000	32 %
101.000-500.000	27 %
501.000-1.000.000	11 %
1.000.000-2.000.000	16 %
Mer enn 2.000.000	10 %
Ubesvart	4 %
Totalt	100 %

Nasjonalitet

Norge	80 %
Andre land	18 %

Ubesvart	2 %
Totalt	100 %

Kommuner

Trondheim	51 %
Stjørdal	2 %
Malvik	2 %
Steinkjer	1 %
Levanger	1 %
Melhus	2 %
Klæbu	1 %
Andre	39 %
Ubesvart	1 %
Totalt	100 %

Fylker

Sør-Trøndelag	63 %
Nord-Trøndelag	7 %
Møre og Romsdal	5 %
Akershus	2 %
Nordland	3 %
Andre	18 %
Ubesvart	2 %
Totalt	100 %

Planer for 2016

I desember 2015 ble vi tildelt prosjektstøtte fra Justisdepartementet som muliggjør én ekstra ansatt i 2016. Den ekstra ansatte skal jobbe på den gruppen som behandler saker i blant annet asyl- og utlendingsrett. Vi håper denne ansettelsen vil lette på den store sakspågangen denne gruppen opplever. Dette medfører at vi blir totalt 21 ansatte i 2016.

Driftsruten blir seende slik ut:

Uke 1-20: normal drift bortsett fra påskeferie

Uke 22-25: sommeråpent

Uke 26-30: stengt

Uke 31-33: sommeråpent

Uke 34-50: normal drift

Uke 51 og 52: stengt

Saksbehandling/saksmottak

Fordeling av faggrupper blir slik i 2016:

- Husleiegruppa: Husleie- og boligrett
- Forvaltningsgruppa: straffegjennomføring, generell forvaltningsrett, utlendingsrett, trygd- og pensjonsrett, sosial- og helse rett, gjeldsrett
- Arv- og familiegruppa: arverett, ekteskap/samboer, barnerett, odelsrett, barnevern og barnebidrag
- Arbeidsrettsgruppa: arbeidsrett, fast eiendom/tingsrett
- Kontraktsrettsgruppa: erstatning, avtalerett, kjøp/salg, forbrukerkjøp, generell kontraktsrett, forsikring

Vår kompetanse styrkes av at saksbehandlerne blir på samme faggruppe over flere semestre, men det vil fortsatt bli gitt mulighet til å bytte gruppe. Vurderingen foretas konkret, og av daglig leder, med grunnlag i saksbehandlerne ønske, og hvorvidt et eventuelt bytte vil påvirke kvalitetssikringen vår nevneverdig.

Saksmottak vil bli gjennomført på kontoret hver dag mellom kl. 09.00- 15.00. Det er i hovedsak én saksbehandler på mottakene, men i perioder med stor pågang kan det være behov å være en saksbehandler ekstra. Forvaltningsgruppa fortsetter å avholde saksmottak ved Tunga og Leira fengsel etter behov, vanligvis hver tredje uke.

Rettspolitiske prosjekter

Jushjelpe ønsker å fortsette stillingen med en rettspolitisk leder, både for å jobbe mer organisert og målrettet med rettspolitiske prosjekter. Stillingen muliggjør prosjekter av større omfang. Ansettelsen vil også være et svært positivt tilskudd til Jushjelpe. De ansatte vil ha en person å forholde seg til, prosjekter vil kunne effektiviseres raskere samt at det vil bli mer ryddig med en person som organiserer alle rettspolitiske prosjekter hos Jushjelpe. Våre rettspolitiske samarbeidspartnere vil da også ha en konkret person å forholde seg til, noe som utad fremstår som ryddig.

Sosial dumping er et stadig problem. Jushjelpe ser at svært mange arbeidstakere med minoritetsbakgrunn utsettes for sosial dumping i arbeidslivet. Det typiske er lavere lønn eller dårligere arbeidsrettslige vilkår enn nordmenn som utfører samme arbeidsoppgaver. Det samme gjelder hva angår overtid og utbetaling av feriepenger. Jushjelpe ser på bakgrunn av vår saksbehandling et stort behov for informasjon rundt disse temaene. I 2015 opplevde vi en større økning av sakshenvendelser fra utenlandske klienter som mulig har blitt utsatt for sosial dumping. Dette ser vi også i statistikken ved at det er en klar økning i sakshenvendelser som omhandler arbeidsrettslige spørsmål. En stor del av disse sakene gjelder arbeidstakere med utenlandsk bakgrunn som ikke har fått lønn, blitt oppsagt urettmessig eller som jobber under forhold som ikke tillates etter arbeidsmiljøloven. Videre ser vi at det i restaurant og hotellnæring ofte er arbeidstakere med minoritetsbakgrunn som ikke tillates å ta ut egenmelding ved sykdom, dette er viktig at det informeres om på en tilstrekkelig måte både for ansatte og besøkende sin del.

I 2016 har vi flere prosjekter som per nå er i planleggingsfasen. Dette er:

- «Train the trainers». Prosjektet ble vellykket gjennomført i 2015 og vil bli gjentatt i 2016.
- Vi jobber også med oppdatering av «Juridisk håndbok for innvandrere», slik at denne nå kommer i oppdatert form, samt med ny informasjon. Vi ser i vår saksbehandling at boken er av stor nytte for innvandrere i Norge. Vi bruker også

våre erfaringer i saksbehandlingen til å spesielt oppdatere boken på de emner vi oftest mottar spørsmål i. Vi ser en stor økning av arabisktalende arbeidsinnvandrere, og ønsker at også disse skal kunne ivareta sin rettssikkerhet gjennom rettighetsinformasjon. Vi ønsker å få den arabiske versjonen trykket i bokform. Videre ønsker vi å oppdatere gjeldende håndbøker på fremmedspråk og trykke de i bokform. Endringene vil i alle tilfeller publiseres på våre nettsider.

- Foredraget «Innføring i norsk rett» for voksenopplæringen. Dette vil først og fremst avholdes i Trondheim kommune. Om det vil avholdes i distriktene beror på kapasitet/økonomi.
- Foredrag for innvandrereforeninger.
- Til slutt ønsker vi i 2016 å påvirke lovgiver mer aktivt enn tidligere, ved å sende inn høringsuttalelser til de ulike departement. Dette vil dog gjøres helt og holdent på eget initiativ av de ansatte på grunn av nye retningslinjer fra Justisdepartementet. Likevel vil den rettspolitiske leder kunne legge til rette for hvilke høringer vi bør uttale oss om.
- Rettighetsinformasjon til arbeidsinnvandrere i restaurantnæringen. Vi ser at denne gruppen trenger særlig informasjon om rettigheter og plikter innen sitt yrke.
- Rettighetsinformasjon til asylsøkere som er på mottak i påvente av bosetting og/eller innvilgelse av en tillatelse til opphold i Norge. Vi vil fokusere på mottak i Nord- og Sør-Trøndelag. Her ønsker vi å gi informasjon om asylprosessen ved innvilgelse og avslag, familieinnvandring m.m., samt eventuelle lovendringer som er foretatt eller er foreslått endret.
- Rettighetsinformasjon til unge asylsøkere i Norge, særlig vekt på personer under 30 år. Informasjon vi ønsker å nå ut med er blant annet forbud mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og flerkoneri. Videre er det svært viktig å gi informasjon om familieinnvandring til barn under 18 år, og for øvrig gi informasjon om det norske samfunn. Vi mener dette vil bedre integreringsprosessen for unge asylsøkere i Norge.

Møter

Fellesmøtene avholdes etter behov, årsmøte avholdes minst to ganger i løpet av året. Gruppeledermøter og styremøter fastsettes av organet i henhold til vedtektene.

Kurs

Det er planlagt noe intern opplæring i løpet av vårsemesteret. Det vil bli holdt kurs av våre samarbeidsadvokater i ulike tema. Dette kan være tema som klientbehandling, forhandlingsteknikk, skriving av stevning/tilsvar ol. Formålet er å gi de ansatte ytterligere kunnskap og kompetanse.

Kurs for høstsemesteret vil bli fastlagt senere i året. Studentrettshjelpstiltakenes fellesseminar vil også bli avholdt høsten 2016, og Jusshjelpa i Nord-Norge er i gang med planleggingen.

Faglig veiledning

Vi vil fortsette med eksterne gruppeledere to ganger i året per gruppe. Dette foregår ved at en av våre samarbeidspartnere tar del i saksbehandlingen og evaluerer arbeidet. Dette gir medarbeiderne en god pekepinn på hvordan det faglige nivået på gruppa er, samtidig det erfaringsmessig øker kunnskapsnivået på gruppa.

Profilering

Vi vil på samme måte som i 2015 stå på stands og gi ut infomateriale på skoler, offentlige kontorer og liknende. Ut over dette har Jusshjelpa ingen planer om annen profilering.

På grunn av knappe ressurser har vi dessverre begrenset mulighet til å nå ut til befolkningen utenfor Trondheim, ved først og fremst å holde mottak utenfor byen. Dette er likevel noe vi vil jobbe mot å få til, da vi mener behovet for gratis juridisk rådgivning er like stort andre plasser i Midt- Norge.

Sommeråpent

Det er satt av midler til fire stillinger i 100 % for sommeren 2016.

Økonomi

Budsjett 2015

<u>Inntekter</u>	
Justisdepartementet	kr 1 121 300,00
Trondheim kommune	kr 133 000,00
NTNU	kr 20 000,00
Folkeuniversitetet	kr 20 000,00
Velferdstinget drift	kr 130 000,00
IMDI	kr 400 000,00
Lovdata	kr 10 000,00
Stavanger kommune	kr 10 000,00
Sum	kr 1 859 300,00

<u>Kostnader</u>	
Lønn inkl AGA	kr 1 556 194,98
AGA	kr 1 015,00
Kurs	kr 10 000,00
Sosiale kostnader	kr 20 000,00
Annen personalkostnad	kr 5 000,00
Inventar	kr 5 000,00
IT-kostnader	kr 20 000,00
Regnskap/revisjon	kr 30 000,00
Kontorrekvisita	kr 20 000,00
Litteratur	kr 1 000,00
Interne møter	kr 15 000,00
Eksterne møter	kr 15 000,00
Ledermøter	kr 15 000,00
Fellesseminar	kr 25 000,00
Telefon	kr 20 000,00
Porto	kr 12 000,00
Reklame/ profilering	kr 10 000,00
Produksjonskostnader	kr 30 000,00
Forsikring	kr 23 490,02
Rettsbegyr	kr -
Bank og kortgebyr	kr 600,00
Sum	kr 1 859 300,00

Resultatregnskap 2015

Kontonr.	Navn		
Driftsinntekter			
3000	Bidrag Velfredstinget	kr	-130 000,00
3001	Bidrag Trondheim Kommune	kr	-133 000,00
3002	Bidrag Melhus Kommune	kr	-
3005	Bidrag Stjørdal Kommune	kr	-
3006	Bidrag Justisdepartementet	kr	-1 121 300,00
3008	Bidrag Andre	kr	-481 500,00
	Sum Driftsinntekter	kr	1 865 800,00
Driftskostnader			
5010	Lønnskostnad	kr	1 184 021,21
5400	Arbeidsgiveravgift	kr	166 947,02
5410	Feriepenger	kr	142 082,55
5420	Arbeidsgiveravgift av feriepenger	kr	20 033,65
5950	Kurskorstnader	kr	3 097,87
5980	Sosiale kostnader	kr	23 372,68
5990	Annen personalkostnad	kr	4 647,32
6000	Avskrivninger	kr	-
6200	Strøm, brensel	kr	-
6300	Kostnad lokaler	kr	40 000,00
6540	Kostnadsført inventar	kr	4 072,00
6580	IT-kostnader	kr	105 749,63
6700	Revisjonshonorarer	kr	34 625,00
6800	Kontorrekvisita	kr	15 871,59
6840	Litteratur	kr	1 074,00
6860	Interne møter	kr	5 955,80
6861	Eksterne møter	kr	15 935,01
6862	Ledermøter	kr	13 133,40
6863	Fellesseminar	kr	1 979,25
6900	Telefon	kr	10 407,09
6902	Telefongodtgjørelse daglig leder	kr	-
6940	Porto	kr	11 200,00
7140	Reisekostnad, ikke oppgavepliktig	kr	-
7323	Reklame/profilering	kr	20 368,50
7420	Gaver	kr	-
7430	Gaver, ikke fradragsberettiget	kr	490,90
7500	Forsikringer	kr	23 688,00

7610	Rettsgebyr	kr	-
7770	Bank og kortgebyr	kr	775,25
7790	Produksjonskostnad	kr	62 758,00
7791	Annen kostnad	kr	11 035,25
8050	Renteinntekt bankinnskudd	kr	-6 013,78
	Sum Driftskostnader	kr	-1 917 307,19
	Sum Driftsresultat	kr	-51 507,19

Kommentarer til regnskapet

- Underskuddet skyldes hovedsakelig budsjettsprekk i IT-kostnader. I 2015 var det ikke budsjettet med et behov for utskifting av PCer, ny nettside og ny serverløsning.
  - Ad nye PCer: Tidligere hadde vi kun bærbare PCer til de saksbehandlerne som jobbet fleksitid. De bærbare PC-ene var utdaterte. Vi gikk til innkjøp av 4 nye stasjonære PC-er.
  - Ad ny nettside: Vår tidligere nettside kunne ikke oppdateres, og var sperret for endringer. Vi har et behov for å publisere våre utgivelser. Det ble således besluttet kjøp av ny nettside.
  - Ad ny serverløsning: For å sikre vår datalagring ytterligere samt ha en sikker backupløsning var det behov for ny serverløsning.
- Det ble i balanse og resultatregnskap avsatt bidrag som var ment for 2016, men som ble mottatt i 2015. Totalt var beløpet 115 000 kr. Resultatregnskapet viser således faktisk resultat for 2015.
- Fellesseminaret i 2015 skulle egentlig avholdes i regi av Jushjelpa i Nord-Norge. Som følge av diverse komplikasjoner ble ansvaret overflyttet til Juss-Buss og JURK. Seminaret ble organisert på billigst mulig måte i Oslo. Jushjelpa i Midt-Norge arrangerte fellesseminaret i 2014. Innbetalingen av egenandel for Jusformidlingens vedkommende ble først betalt i 2015, slik at den kostnaden i resultatregnskap 2015 ble lavere enn budsjettet.
- Annen kostnad er prosjektilskudd for oppussing av våre lokaler mottatt av Arild og Emilie Bachkes Fond. Reell kostnad for oppussingen var 20 662 kr. Lavere kostnad i resultatregnskapet skyldes motregning i korrekturbilag i regnskapet.
- Som følge av endringer i vår lønnskjøring i 2015 måtte posten «lønn inkl. arbeidsgiveravgift» i budsjettet deles opp i «lønnskostnad», «arbeidsgiveravgift», «feriepenger» og «arbeidsgiveravgift av feriepenger» i regnskapet.

Budsjett 2016

Budsjett 2016		
<u>Inntekter</u>		
Justisdepartementet	kr 1 266 000,00	Kr 100 000 er prosjektmidler, «rettshjelp asylsøkere»
Trondheim kommune	kr 133 000,00	
Folkeuniversitetet	kr 20 000,00	
Velferdstinget drift	kr 130 000,00	
IMDI	kr 446 000,00	Prosjektmidler, «sosial dumping»
Renteinntekter	kr 10 000,00	
N-T Fylkeskommune	kr 10 000,00	
Stavanger kommune	kr 10 000,00	
Sum	kr 2 025 000,00	

<u>Kostnader</u>		
Lønnskostnad	kr 1 290 519,24	
Arbeidsgiveravgift	kr 182 001,20	
Feriepenger	kr 131 660,44	
AGA av feriepenger	kr 18 564,12	
Kurskostnader	kr 1 000,00	IMDI prosjektiskudd: dialogsenteret
Sosiale kostnader	kr 11 000,00	
Annen personalkostnad	kr 5 000,00	
Kostnader lokaler	kr 40 000,00	
Inventar	kr 5 000,00	
IT-kostnader	kr 10 000,00	
Revisjonshonorarer	kr 35 000,00	
Kontorrekvisita	kr 20 000,00	
Litteratur	kr 1 000,00	
Interne møter	kr 10 000,00	
Eksterne møter	kr 30 000,00	Reisekostnad «rettshjelp asylsøkere»
Ledermøter	kr 15 000,00	
Fellesseminar	kr 25 000,00	
Telefon	kr 12 000,00	
Porto	kr 12 000,00	
Reklame/profilering	kr 10 000,00	
Forsikringer	kr 24 655,00	
Bank og kortgebyr	kr 600,00	
Produksjonskostnad	kr 115 000,00	IMDi prosjektiskudd:oversetting/trykk av jur håndb.
Annen kostnad	Kr 20 000,00	Kostnader til tolketjenester «rettshjelp asylsøkere»
Sum	kr 2 025 000,00	

Firmainformasjon

Jushjelpa i Midt-Norge

Bispegata 9 C, 7012 Trondheim

Tlf. 73515250

www.jushjelpa.no

